

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
O'ZBEKISTON DAVLAT SAN'AT VA MADANIYAT INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

O'ZDSMI rektori, professor
N.B. Sayfullayev

2024-yil "30" avgust

Ro'yxatga olindi: № BD-60211000-L.10

2024-yil "30" avgust

AKTYORNI KAMERA OLDIDA ISHLASHI
O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	200 000	– San'at va gumanitar fanlar
Ta'lim sohasi:	210 000	– San'at
Ta'lim yo'nalishi:	60211100	– Aktyorlik san'ati: Dramatik teatr va kino aktyorligi

Toshkent-2024

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr 6-7	ECTS-Kreditlar 4	
AKOI 20014	2024/2025			
Fan/modul turi	Ta'lim tili o'zbek		Haftadagi dars soatlari 2-2	
Majburiy				
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotla ri (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Aktyorni kamerani oldida ishlashi	60	60	120
2.	I. Fanning mazmuni “Aktyorni kamera oldida ishlashi” fanining asosiy maqsadi talabalar aktyorni kamera oldida ishlashi texnikasini egallashdan iborat. Shu bilan birga aktyorlik kasbiga layoqati bor yoshlarni yuksak mahoratli, zamonaviy dramatik asarlarda turli harakterga ega qahramonlar timsolini kamera oldida yarata olish salohiyatiga ega san'atkor kadrlarni tarbiyalashdan iborat. Buning uchun talabada mavjud ammo hali ochilmagan iste'dod qirralarini ochish, ovoz, plastik harakatlar, tomoshabinga ta'sir o'tkazish usullaridan sahnada foydalana olish qobiliyatini o'stirish, ya'ni talabani aktyorlik texnikasiga o'rgatish kabi vazifalarni belgilaydi. II. Asosiy amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi: 1. Film konsepsiyasi 2. Filmda aktyorlik mahoratining o'rni 3. Filmda rol ijro etish usubiyoti 4. Replikalar ustida ishlash jarayoni 5. Rol ijrosi va xissiyotlar 6. Siqqlik va muskullarni bo'shatish 7. Qabul qilish va ta'sir o'tkazish 8. Kino san'atining tarixi 9. Kinoning san'at olamiga kirib kelishi 10. Kino san'atida fikr v axis-tuyg'ular uyg'unligi 11. Film ko'rish va qarash 12. Kinematograf ommaviy kommunikatsiya vositasi 13. Kino tasvir maydoni 14. Kino aktyorining teatr aktyori o'rtasidagi farqi 15. Rejissyor va aktyorlarning ijodiy faoliyati 16. Rejissyorning ijodiy jamoa bilan ishlashi 17. Rejissyor aktyor – personaj bilan ishlashi 18. Ommaviy sahnalar aktyori			

19. Tasvirga olish jarayoni
20. Rejissyorning aktyor bilan ishlashidagi vazifalari
21. Ijodiy jamoa va repetitsiya
22. Etyud uslublari
23. Kinoda aktyorlik mahoratining bosqichlari
24. Ekshen-kamera, ekshan-kamera
25. Kinoda aktyorning ifodaviy vositasi
26. Imkoniyatlarni obyektiv baholash
27. Janr tanlash uslubi
28. Tasvirga olish maydonida aktyor uchun qoidalar
29. Tasvirga olish maydonida rejissyor uchun qoidalar
30. Gollivud filmlari rejissurasi

VI. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Film konsepsiyasi
2. Filmda aktyorlik mahoratining o'rni
3. Filmda rol ijro etish usubiyoti
4. Replikalar ustida ishlash jarayoni
5. Rol ijrosi va xissiyotlar
6. Siqqlik va muskullarni bo'shatish
7. Qabul qilish va ta'sir o'tkazish
8. Kino san'atining tarixi
9. Kinoning san'at olamiga kirib kelishi
10. Kino san'atida fikr v axis-tuyg'ular uyg'unligi
11. Film ko'rish va qarash
12. Kinematograf ommaviy kommunikatsiya vositasi
13. Kino tasvir maydoni
14. Kino aktyorining teatr aktyori o'rtasidagi farqi
15. Rejissyor va aktyorlarning ijodiy faoliyati
16. Rejissyorning ijodiy jamoa bilan ishlashi
17. Rejissyor aktyor – personaj bilan ishlashi
18. Ommaviy sahnalar aktyori
19. Tasvirga olish jarayoni
20. Rejissyorning aktyor bilan ishlashidagi vazifalari
21. Ijodiy jamoa va repetitsiya
22. Etyud uslublari
23. Kinoda aktyorlik mahoratining bosqichlari
24. Ekshen-kamera, ekshan-kamera
25. Kinoda aktyorning ifodaviy vositasi
26. Imkoniyatlarni obyektiv baholash
27. Janr tanlash uslubi
28. Tasvirga olish maydonida aktyor uchun qoidalar

	29. Tasvirga olish ,maydonida rejissyor uchun qoidalar 30. Gollivud filmlari rejissurasi
3.	VII. Ta'lim natijalari /Kasbiy kompetensiyalari Talaba: – aktyorlik san'ati asoslari va taraqqiyot bosqichlari; aktyor ijodi va tabiatining o'ziga xosligi; aktyor kasbining ijtimoiy mohiyati <i>haqida tasavvurga ega bo'lishi</i>; – jahon va o'zbek aktyorlik san'atining maktab va yo'nalishlarini, aktyorlik ijrosini; aktyorning o'z ustida ishlash tizimini; aktyorning rol ustida ishlash uslubi; aktyor etikasini; sahna madaniyatini; kechinma san'atini; ko'rsatma san'atini, teatr janrlarini, teatrdan va kinoda obraz yaratish uslubi; aktyorlik xarakter va xarakterlilikni; tempo-ritmni; ijod psixologiyasini <i>bilishi va ulardan foydalana olishi</i>; – berilgan rolning ichki va tashqi ko'rinishlarini his qilish; rol maqsadi va g'oyasini ochib berish; sahnaviy hamkor bilan ishlash; asar mavzusi va g'oyasini ijroda ochish; obrazlar yaratish; asardan kelib chiqib obrazlar yaratish; sahnaviy hamroh bilan muloqatga kirishish; sahnaviy muhit haqiqatini yaratish; shart-sharoitga mos harakat qilish; asar g'oyasini tomoshabinga yetkazish; diplom spektakllarida va kinofilmlarda rol ijro qilish; tomoshabin bilan muloqotdan so'ng o'z ijrosini tahlil qila bilish <i>ko'nikmalarga ega bo'lishi kerak.</i>
4.	VIII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: - "rolli o'yin"; - munozara; - aqliy hujum; - taqdimot; - individual yondoshuv.
5.	IX. Kreditlarni olish uchun talablar: Aktyorlik mahorati asoslari; aktyorlik treningi; buyuk aktyorlar ijodiy faoliyati; K.S.Stanislavskiy sistemasining aktyorlik mahoratiga ta'siri; xarakter va xarakterlilik; teatr san'atining sintetik tabiati; aktyorning rol ustida ishlash uslubi; milliy teatr aktyorlik san'ati taraqqiyotining tarixiy bosqichlari; ijod psixologiyasi; aktyorlik san'atining maktab va yo'nalishlari; tomoshalarning har xil janrlarda harakatlanish tarzi; aktyor va rejissor kasbining ijtimoiy mohiyati; aktyorlik ijrosi; etyud, musiqali etyudlar qurish; teatr va kino aktyorini ijodi va tabiatining o'ziga xosligi; badiiy obraz yaratishda tashqi va ichki harakat yaxlitligini ta'minlash; obrazning yetakchi xatti-harakatini aniqlash va unga amal qilish; sahnaviy hamkor bilan ishlash; obraz ustida ishlash; psixologik kechinma san'atidan korsatma san'atiga obrazlar yaratish; kulguli fe'l-atvorli obrazlar yaratish; partnyor bilan ishlash; sahnaviy muhit haqiqatini yaratish; shart-sharoitga mos tabiiy harakat qilish; asar g'oyasini tomoshabinga yetkazish; tomoshabin bilan muloqotdan so'ng o'z ijrosini tahlil qila bilish, joriy.

	oralik va yakuniy nazoratlar uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha ijodiy ishni muvofaqqiyatli topshirish.
6.	Asosiy adabiyotlar 1. Abdullayeva M. "Dramatik teatr va kinoda aktyorlik mahorati " – "Tafakkur qanoti" nashriyoti-T.: 2014y. 2. Maxmudov J. Maxmudova X. "Aktyorlik mahorati ".T.:Lesson Press" nashriyoti, 2016y. 3. Maxmudova X."Sahnaviy asarning xatti-harakatli tahlili"- T.:Lesson Press" nashriyoti, 2015y 4. Axmedova Z. "Mutaxassislik fanlarini o'qitish metodikasi"*-- Lesson-press-2016 y. 5. Qobilov N. Aktyorlik mahorati /o'quv qo'llanma /. – T.: "Navro'z", 2020, 120 bet. 6. M.Abdullayeva, Q.Madrimov Dramatik teatr rejissyorligi /o'quv qo'llanma/. – T.: "Fan ziyosi",2022, 138 bet. Qo'shimcha adabiyotlar 7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 26-maydagi "Madaniyat va san'at sohasining jamiyat hayotidagi o'rni va ta'sirini yanada oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6000 – sonli Farmoni. 8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 31-maydagi "Madaniyat va san'at sohasini yanada rivojlantirishga doir chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3022 – sonli Qarori. 9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "2017-2021 yillarda O'zbekistonni rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi 2017-yil 14-fevraldagi F-4849 Farmoyishi. 10. Djon Benedikt. "Aktyorning o'z ustida ishlashi" (K.S.Stanislavskiy) - 2-qism. Routledge. 2008 y. 11. Lenard Petit "For the Actor" ("Aktyor texnikasi")- Taylor & Francis, 2009 y. 12. Usmonov R.I. Rejissura. – T.: "Fan", 1997, 221 b. 13. To'laxo'jayeva M.T-"Teatr tanqidchiligi"- "San'at" jurnali nashriyoti; T.;2015. 14. Qodirov R."Rejissura asoslari" monografiya-"Navro'z" nashriyoti-T.:2015. 15. Mahmudova X. "Sahnaviy asarning xatti-harakatli tahlili" .T.: Fan va texnologiy. T.: 2012. Axborot manbalari 16. www.gov.uz 17. www.lex.uz 18. www.ziynet.uz 19. www.teatr.uz

	20. www.madaniyat.uz 21. www.folklore.uz 22. www.dsmi.uz
7.	O'zbekiston davlat san'at va madaniyat institutida ishlab chiqilgan va tasdiqlangan
8.	Fan/modul uchun mas'ullar: A.S.Utayev – O'zDSMI, "Dramatik teatri va kino san'ati" kafedrası mudiri. X.N.Qobilov – O'zDSMI, "Dramatik teatri va kino san'ati" kafedrası dotsent.
9.	Taqrizchilar: M.Abduqunduzov – O'zbekiston Respublikasi va Qoraqalpoqiston Respublikasi Xalq artisti. O'zbek Milliy Akademik drama teatri. Z.Dj.Xamrayeva– O'zbekiston davlat yosh tomoshabinlar teatri direktori

